

УДК 504.064.2, 504.05, (262.5)
КП 87.03.15.25, 87.03.15.27
№ держреєстрації 0122U201795
Інв. №

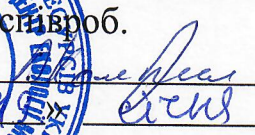
МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НДУ «УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР ЕКОЛОГІЇ МОРЯ» (УКРНЦЕМ)

65009, м. Одеса, Французький бульвар, 89; тел: (0482) 63 66 22;
факс: (0482) 636673; e-mail: accem@te.net.ua, www.sea.gov.ua

ЗАТВЕРДЖУЮ

Виконуючий обов'язки директора
УкрНЦЕМ, заступник директора з
науки, канд. геогр. наук, старш. наук.
співроб.

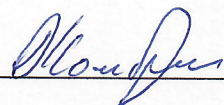

Віктор КОМОРИН
2023 р.

ЗВІТ

ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ

ОПРАЦЮВАННЯ ПЛАНУ ДІЙ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ТА ПІДТРИМАННЯ
«ДОБРОГО» ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ АЗОВСЬКОГО ТА ЧОРНОГО МОРІВ
НА ПЕРІОД 2022-2027 РОКІВ
(проміжний)

Науковий керівник НДР
Виконуючий обов'язки директора
УкрНЦЕМ, заступник директора з
науки, к. геогр. н., с. н. с.

В.М. Коморін

2022

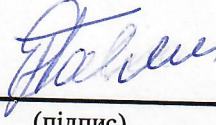
Рукопис закінчено 26 грудня 2022 р.

Результати НДР розглянуто Вченою Радою УкрНЦЕМ
протокол № 1 від 19 січня 2023 р.

СПИСОК АВТОРІВ

Відповідальний виконавець:

Начальник відділу наукових основ
морського природокористування та
управління станом навколишнього
середовища,
канд. хім. наук

(підпис)
26.12.22

(дата)

М. Ю. Павленко
(пояснювальна
записка)

Виконавець

Завідувач сектору оцінки впливу на
навколишнє середовище,
екологічної експертизи та аудиту,
канд. техн. наук

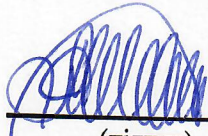

(підпис)
26.12.22

(дата)

Л. В. Мацокін
(таблиці форма 2)

ол. науков. співроб.

(підпис)
26.12.22

(дата)

Мальована
(таблиця форма 1)

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР (проміжний): стор. 56; табл. 4

Об'єкт дослідження – проект Плану дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського та Чорного морів на період 2022-2027 років

Предмет дослідження – пропозиції до Плану дій, надані центральними та місцевими органами виконавчої влади.

Метою НДР є опрацювання пропозицій і зведення їх до Плану у вигляді додатків.

Напрацьовано попередній варіант Плану дій, оскільки через військові дії в приморських областях України на даний час неможливо остаточно визначити перелік необхідних заходів та оцінити їх вартість.

Робота буде продовжена після закінчення військових дій на території України.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Таблиця 1 - Список розсилки запиту Міндовкілля України про надання пропозицій до проєкту Плану дій	7
План дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років	8
Зведені витрати виконання завдань Плану дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років	38
Фінансово-економічне обґрунтування виконання завдань ПЛАНУ дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років	39

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до Плану дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського та Чорного морів на період 2022-2027 років

Розроблення проєкту Плану дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років (надалі ППН) проводилася на виконання завдання, визначеного пунктом 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 жовтня 2021 р. № 1240 «Про схвалення Морської природоохоронної стратегії України» (надалі Стратегія).гідно Розпорядження Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів разом із заінтересованими центральними та місцевими органами виконавчої влади належало розробити та подати у шестимісячний строк Кабінетові Міністрів України План дій для досягнення та підтримки "доброго" екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022 - 2027 років, розроблений відповідно до схваленої цим розпорядженням Стратегії.

В процесі підготовки проєкту Плану Міндовкілля підготувало текстову частину Плану відповідно до стратегічних цілей та пріоритетних завдань Стратегії. Текстова частина пройшла обговорення в наукових закладах Міндовкілля, після чого вона була направлена центральним та місцевим органам виконавчої влади для розроблення пропозицій до проєкту Плану дій і надання їх Міндовкілля (лист Міндовкілля № 25/8-12/23450-21 від 04.11.2021) а двома формами (форма 1 в редакторі Word і форма 2 в редакторі XL). Список розсилки листа наведено в таблиці 1.

Підготовка пропозицій проводилася в екстремальних умовах після вторгнення російських військ в південні області, тому в цілому пропозиції підготовлені не якісно, у незавершеному вигляді, не повністю і несвоєчасно, а враховуючи можливі руйнування під час військових дій і можливу зміну пріоритетів та вартості заходів, пропозиції можна вважати вельми

орієнтовними, як і сам План дій в цілому. Особливо сумнівним видається запит Херсонської області на загальну суму 210,5 млрд грн, але уточнити у розробників надані цифри не представилося можливим. Деякі пропозиції були відхилені, оскільки не відповідали стратегічним цілям та пріоритетним завданням Стратегії.

Пропозиції надійшли в основному від облдержадміністрацій приморських областей. Частка пропозицій міністерства і відомств в загальному пакеті незначна, частково тому, що діяльність деяких відомств інансується з держбюджету. Деякі відомства повідомили, що планують направити запити підвідомчим підприємствам, але з якихось причин ці плани не реалізували.

Інформація про плановані заходи надходила майже упродовж року (включно з 31 грудня). Загальний обсяг наданих матеріалів складав 267 сторінок текстового і табличного матеріалу, причому матеріали підготовлені здебільшого в текстовому вигляді та у вигляді скан-копій. Тому зведення їх до форм 1 і 2 представляло додаткові труднощі для опрацювання.

В результаті опрацювання наданих матеріалів заходи пропозицій заходи, заплановані Міндовкілля та пропозиції міністерств, відомств і облдержадміністрацій зведені в таблиці за формами, розробленими Міндовкілля. Таблиця форми 1 (Word) поміщена у даному звіті, а таблиця за формою 2 (XL) у зв'язку із складністю її представлення в друкованому вигляді через великий обсяг надана замовнику у електронному варіанті. Також підготовлена таблиця зведених витрат з розбивкою капітальних витрат по областям.

Висновок: представлений План дій з додатками слід розглядати як проміжний варіант, перелік заходів як попередній, а оцінку витрат як орієнтовну. Кінцевий варіант має бути розроблений за уточненою інформацією.

Таблиця 1 - Список розсилки запиту Міндовкілля України про надання пропозицій до проєкту Плану дій для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років

Національні та регіональні органи влади	Інформація про надання пропозицій	
	Форма 1	Форма 2
Міністерство охорони здоров'я України	+	*
Міністерство розвитку громад та територій України	*	*
Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України	*	*
Міністерство аграрної політики та продовольства України	=	=
Міністерство Інфраструктури України	-	-
Державна екологічна інспекція України	*	*
Державна служба геології та надр України	*	*
Державна служба України з надзвичайних ситуацій України	*	*
Державне агентство рибного господарства України	=	=
Державне агентство водних ресурсів України	=	=
Державна служба морського та річкового транспорту України	-	-
Одеська обласна державна адміністрація України	+	+
Миколаївська обласна державна адміністрація України	+	+
Херсонська обласна державна адміністрація України	+	+
Запорізька обласна державна адміністрація України	+/=	+/=
Донецька обласна державна адміністрація України	+	+

+ пропозиції надані;

= пропозиції готуються;

+/= пропозиції надані не в повному осязі, доробляються і доповнюються;

* пропозицій немає;

- не надійшла відповідь.

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від №

ПЛАН ДІЙ
для досягнення та підтримання «доброго» екологічного стану Азовського і Чорного морів
на період 2022-2027 років

Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Очікуваний результат
Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми				
1. Зменшення негативного впливу стоку річок на морські екосистеми	1) розроблення, затвердження та впровадження планів управління річковими басейнами для басейнів річок Дніпра, Дністра, Південного Бугу, Дунаю, Північного Приазов'я, Північного Причорномор'я	Міндовкілля Держводагентство	2024	розроблені та затверджені плани управління річковими басейнами для басейнів річок Дніпра, Дністра, Південного Бугу, Дунаю, Північного Приазов'я, Північного Причорномор'я
2. Запровадження державного моніторингу вод	1) реалізація Програми державного моніторингу вод (в частині діагностичного моніторингу	Міндовкілля	2022-2026	визначення екологічного стану морських вод

	прибережних і морських вод Чорного та Азовського морів)			
	2) здійснення моніторингу сірководневої зони Чорного моря	Міндовкілля	2022-2026	визначення екологічного стану морських вод
	3) визначення екологічної шкоди, яка завдана акваторії Чорного і Азовського морів в межах територіальних і внутрішніх вод України	Міндовкілля Держекоінспекція	2022-2023	кількісні та якісні втрати завдані акваторії Чорного і Азовського морів в межах територіальних і внутрішніх вод України
	4) здійснення заходів з відновлення акваторії Чорного і Азовського морів в межах територіальних і внутрішніх вод України	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2024-2027	кількість розпочатих тих, що реалізуються або завершених заходів з відновлення акваторії Чорного і Азовського морів в межах територіальних і внутрішніх вод України
3. Здійснення інвентаризації скидів забруднених вод у межах прибережної захисної смуги та визначення найбільш небезпечних забруднювачів з	1) ідентифікація точкових джерел забруднення у межах прибережної захисної смуги та їх ранжування за ступенем впливу на водну екосистему	Міндовкілля Держводагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні держадміністрації	2022-2023	перелік точкових джерел забруднення у межах прибережної захисної смуги оприлюднений на веб-сайті Міндовкілля

подальшим розробленням та затвердженням переліку заходів щодо зменшення негативного впливу на стан Азовського та Чорного морів				
	2) ідентифікація дифузних джерел забруднення у межах прибережної захисної смуги та їх ранжування за ступенем впливу на водну екосистему	Міндовкілля Держводагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні держадміністрації	2022-2023	перелік дифузних джерел забруднення у межах прибережної захисної смуги оприлюднений на веб-сайті Міндовкілля
	3) розроблення Переліку заходів щодо зменшення негативного впливу на стан Азовського та Чорного морів	Міндовкілля Держводагентство	2022-2024	кількість заходів, які враховані в планах управління річковими басейнами та планах інтегрованого управління прибережними територіями Азовського та Чорного морів
4. Започаткування і завершення будівництва міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів, діяльність яких суттєво впливає на екологічний стан морів, а також впровадження сучасних методів оброблення (перероблення) та	1) будівництво, реконструкція (у тому числі відновлення) та модернізація міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	кількість розпочатих тих, що реалізуються або завершених об'єктів з нового будівництва та/або реконструкції (у тому числі відновлених)/модернізації міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів

утилізації відходів, що утворюються на очисних спорудах	2) запровадження нових технологій/методів очистки стічних забруднених вод	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	кількість об'єктів водопровідно-каналізаційних мереж, на яких запроваджені або розпочаті заходи щодо запровадження нових технологій/методів очистки стічних забруднених вод
	3) створення нових, збільшення або відновлення потужностей існуючих об'єктів/установок оброблення осаду стічних вод	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	кількість нових, існуючих або відновлених об'єктів/установок на яких збільшено або розпочато заходи щодо збільшення потужностей оброблення осаду стічних вод
5. Розроблення та реалізація окремих місцевих планів дій з	1) включення планів (заходів) щодо запобігання забрудненню	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та	2022-2027	кількість планів (заходів) щодо запобігання забрудненню моря та

охорони навколишнього природного середовища, спрямованих на запобігання забрудненню моря найбільш екологічно небезпечними регіонами та оптимізацію рекреаційного використання прибережних територій	моря та оптимізації рекреаційного використання прибережних територій до відповідних природоохоронних регіональних/місцевих програм	Маріупольська, Донецька, Бердянська, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях		оптимізації рекреаційного використання прибережних територій, які увійшли до природоохоронних регіональних/місцевих програм
6. Імплементация Директиви Ради від 12 грудня 1991 року щодо захисту вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел (91/676/ЄЕС)	1) розроблення та подання на розгляд Кабінету Міністрів України нормативно-правових актів, спрямованих на імплементацию Директиви Ради від 12 грудня 1991 р. щодо захисту вод від забруднення, спричиненого нітратами із сільськогосподарських джерел (91/676/ЄЕС)	Міндовкілля Мінагрополітики	2022-2027	кількість прийнятих нормативно-правових актів, спрямованих на імплементацию Директиви Ради від 12 грудня 1991 року щодо захисту вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел (91/676/ЄЕС)
	2) здійснення оцінки впливу дифузних джерел сільськогосподарського походження на якість морської води	Міндовкілля Мінагрополітики Держводагентство ДСНС	2024	звіт щодо оцінки впливу дифузних джерел сільськогосподарського походження на якість морської води;
	3) визначення зон	Міндовкілля	2024-2027	визначені зони

	вразливих та не вразливих до (накопичення) нітратів, від дифузних джерел сільськогосподарського походження	Мінагрополітики		(території), які зазнають нітратного забруднення від дифузних джерел сільськогосподарського походження
	4) розробка рекомендацій щодо зменшення обсягів надходжень забруднюючих речовин з дифузних джерел сільськогосподарського походження	Міндовкілля Мінагрополітики Держводагентство ДСНС	2027	наукові рекомендації щодо зменшення обсягів надходжень забруднюючих речовин з дифузних джерел сільськогосподарського походження
7. Упорядкування існуючого водовідведення дощових вод з територій населених пунктів, розташованих у прибережній захисній смузі морів, створення системи спостережень за надходженням до акваторій Азовського та Чорного морів забруднюючих речовин із забудованих земель, а також внаслідок військової діяльності	1) проведення інвентаризації існуючих систем водовідведення дощових вод з територій населених пунктів, розташованих у прибережній захисній смузі морів	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	систематизація даних про системи водовідведення стічних вод з територій населених пунктів, промислових та військових об'єктів, розташованих у прибережній захисній смузі морів
	2) організація системи спостережень за надходженням до	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська,	2022-2027	створення системи спостереження за надходженням до

	акваторій Азовського та Чорного морів забруднюючих речовин з територій населених пунктів, розташованих у прибережній захисній смузі морів	Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях		акваторій Азовського та Чорного морів забруднюючих речовин з територій населених пунктів, розташованих у прибережній захисній смузі морів
	3) розроблення заходів, спрямованих на запобігання забрудненню морських вод колекторно-дренажним стоком	Мінрегіон Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації, органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	план заходів щодо запобігання забрудненню морських вод колекторно-дренажним стоком
8. Встановлення і винесення в натуру меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів та забезпечення упорядкування	1) розроблення проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення,	Мінрегіон Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації органи місцевого	2022-2027	кількість проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення,

прибережної захисної смуги морів	оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів, та/або комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади, та/ або генеральних планів населених пунктів	самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях		оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів, та/або комплексні плани просторового розвитку території територіальної громади, та/ або генеральні плани населених пунктів
	2) моніторинг стану розроблення та реалізації містобудівної документації в частині врахування меж водоохоронних зон та обмежень щодо прибережних захисних смуг, морських заток і лиманів	Органи державного архітектурно-будівельного контролю Донецької, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Херсонської міських держадміністрацій органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	державний архітектурно-будівельний контроль за дотриманням вимог законодавства та положень містобудівної документації щодо об'єктів, розташованих у межах водоохоронних зон, прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів
9. Проведення інвентаризації джерел забруднення	1) врегулювання на законодавчому рівні організаційно-правових	Міндовкілля Мінінфраструктури	2022-2027	кількість затверджених нормативно-правових актів щодо державної

атмосферного повітря та оцінка обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел у морі та в прибережній захисній смузі	засад щодо державної системи моніторингу довкілля			системи моніторингу довкілля в частині охорони атмосферного повітря
	2) визначення джерел забруднення атмосферного повітря та оцінка обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел у морі та в прибережній захисній смузі	Міндовкілля Мінінфраструктури Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації органи місцевого самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях	2022-2027	перелік джерел забруднення атмосферного повітря
10. Забезпечення контролю за забрудненням і засміченням моря із суден	1) здійснення державного нагляду та контролю за забрудненням і засміченням моря із суден	Держекоінспекція Мінінфраструктури	2022-2027	кількість зафіксованих порушень норм природоохоронного законодавства щодо забруднення, засмічення морських вод
	2) врегулювання на законодавчому рівні організаційно-правових засад щодо поводження з баластними водами	Мінінфраструктури	2022-2027	кількість затверджених нормативно-правових актів щодо поводження з баластними водами
11. Запобігання забрудненню морських	1) впровадження технічних засобів і	Мінінфраструктури Морська адміністрація	2022-2027	кількість затверджених нормативно-правових

вод небезпечними хімічними речовинами та нафтопродуктами	обладнання для локалізації та зменшення негативних наслідків на морське середовища під час перевантаження та зберігання нафтопродуктів, хімічних речовин	державне підприємство “Адміністрація морських портів України” (за згодою) Адміністрація судноплавства		актів щодо запобігання забрудненню морських вод небезпечними хімічними речовинами та нафтопродуктами
	2) створення (нове будівництво, реконструкція, відновлення) достатньої кількості приймальних портових споруд для перевантаження та зберігання нафтопродуктів, хімічних речовин	Мінінфраструктури Морська адміністрація державне підприємство “Адміністрація морських портів України” (за згодою) Адміністрація судноплавства	2022-2027	кількість створених, реконструйованих, відновлених приймальних портових споруд для перевантаження та зберігання нафтопродуктів, хімічних речовин;
	3) організація системи контролю за переміщенням небезпечних речовин у межах морських кордонів України	Міндовкілля Держекоінспекція	2022-2023	створено систему контролю за переміщенням небезпечних речовин у межах морських кордонів України
	4) здійснення екологічного контролю за переміщенням небезпечних речовин у межах морських кордонів	Міндовкілля Держекоінспекція	2024-2027	кількість планових та позапланових перевірок державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог

	України			законодавства щодо якості морських вод у межах морських кордонів України Кількість зафіксованих порушень норм природоохоронного законодавства щодо переміщення небезпечних речовин у межах морських кордонів України
12. Здійснення наукових розробок та пілотних досліджень із впровадження біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів	1) виконання науково-дослідних робіт щодо методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів	Мінінфраструктури МОН НАН України (за згодою)	2022-2027	кількість виконаних науково-дослідних робіт щодо методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів
	2) виконання пілотних досліджень із впровадження біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів	Мінінфраструктури МОН НАН України (за згодою)	2022-2027	кількість проєктів МТД щодо досліджень із впровадження біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів

	3) проведення аналізу та підготовка пропозицій щодо біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів	Мінінфраструктури МОН НАН України (за згодою)	2023-2027	кількість врахованих пропозицій щодо біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів
13. Удосконалення підходів до поводження з відходами, що утворюються у прибережній захисній смузі морів	1) розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про управління відходами	Міндовкілля Мінрегіон Мінекономіки Мінсоцполітики Мінфін Мінінфраструктури Мінагрополітики МОЗ МОН МВС	2022	подано до Верховної Ради України законопроект про управління відходами
	2) розроблення та подання Кабінету Міністрів України проекту Програми запобігання утворенню відходів	Міндовкілля Мінекономіки Мінагрополітики Міненерговугілля Мінрегіон МОЗ	2022-2025	подано Кабінетові Міністрів України Програму запобігання утворенню відходів
	3) включення заходів щодо поводження з відходами, які утворюються у прибережній захисній смузі морів, до регіональних планів управління відходами	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації органи місцевого	2022-2027	кількість заходів щодо поводження з відходами, які утворюються у прибережній захисній смузі морів, які увійшли до регіональних планів управління відходами

		самоврядування в Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях		
14. Створення інформаційної системи прогнозування переміщення по поверхні моря нафтопродуктів та здійснення інших заходів	1) створення інформаційної системи обробки даних, прогнозування переміщення по поверхні моря нафтопродуктів	Міндовкілля Мінінфраструктури	2022-2024	інформаційна система обробки даних та автоматизованого прогнозування переміщення по поверхні моря нафтопродуктів
	2) здійснення моніторингу маршрутів перевезень нафтопродуктів та небезпечних речовин у межах морських кордонів України	Міндовкілля Мінінфраструктури	2022-2027	наповнення бази даних інформацією щодо шляхів перевезення нафтопродуктів та небезпечних речовин у межах морських кордонів України
	3) розроблення інтерактивних карт переміщення по поверхні моря нафтопродуктів у разі виникнення надзвичайної ситуації	Міндовкілля Мінінфраструктури	2022-2025	кількість інтерактивних карт переміщення по поверхні моря нафтопродуктів у разі виникнення надзвичайної ситуації
	4) здійснення міжнародних навчань в рамках ІМО та Бухарестської конвенції щодо локалізації переміщенням	Міндовкілля Мінінфраструктури	2022-2027	здійснення міжнародних навчань в рамках ІМО та Бухарестської конвенції щодо локалізації переміщенням небезпечних речовин і

	небезпечних речовин і нафтопродуктів у морі			нафтопродуктів у морі
15. Здійснення заходів для визначення шляхів використання відходів, що утворилися внаслідок розчистки дна водойм, та зменшення замулення дна і забруднення морів	1) врегулювання питання щодо використання та місць розміщення відходів отриманих під час виконання днопоглиблювальних, будівельних і берегоукріплювальних робіт у внутрішніх морських водах, лиманах і територіальному морі	Мінінфраструктури Міндовкілля	2022-2024	подано Кабінетові Міністрів України відповідний нормативно-правовий акт
Збереження та відтворення біологічного різноманіття, природних ландшафтів прибережної захисної смуги і місць існування біологічних видів				
16. Розроблення окремих режимів природокористування у межах територій (акваторій), віднесених до водно-болотних угідь міжнародного значення	1) Розроблення планів заходів щодо збереження територій (акваторій), віднесених до водно-болотних угідь міжнародного значення	Міндовкілля	2022-2025	кількість менеджмент-планів та/або спеціальних розділів у проєктах організації територій природних і біосферних заповідників та національних природних парків
17. Підготовка науково обґрунтованих рекомендацій щодо відтворення реліктових видів флори та фауни Азовського та Чорного морів	1) підготовка науково обґрунтованих методичних рекомендацій щодо відтворення реліктових видів флори та фауни Азовського та Чорного морів	Міндовкілля МОН НАН України (за згодою)	2026-2027	методичні рекомендації щодо відтворення реліктових видів флори та фауни Азовського та Чорного морів

<p>18. Розширення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем та запобігання негативній дії чинників, що впливають на них, з метою збереження біо- та ландшафтного різноманіття Азовського та Чорного морів, філофорного поля Зернова та інших територій і об'єктів природно-заповідного фонду</p>	<p>1) проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем та запобігання негативній дії чинників, що впливають на них</p>	<p>Міндовкілля МОН НАН України (за згодою)</p>	<p>2022-2027</p>	<p>кількість фундаментальних та прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем</p>
	<p>2) впровадження прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем</p>	<p>Міндовкілля МОН НАН України (за згодою)</p>	<p>2023-2027</p>	<p>кількість впроваджених прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем</p>
<p>19. Здійснення заходів, спрямованих на створення Азово-Чорноморського природного</p>	<p>1) забезпечення організаційно-правових передумов для створення/ оголошення/ територій Азово-Чорноморського</p>	<p>Міндовкілля Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька,</p>	<p>2022-2027</p>	<p>підготовка нормативно правових актів щодо розбудови територій та об'єктів екомережі в межах Азово-</p>

(екологічного) коридору, забезпечення подальшого збільшення площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також їх упорядкування	природного (екологічного) коридору та об'єктів природно-заповідного фонду	Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації		Чорноморського природного (екологічного) коридору
	2) визначення шкоди та збитків завданих територіям та об'єктам природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів внаслідок збройної агресії Російської Федерації	Міндовкілля Держекоінспекція Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2023	кількість пошкоджених/знищених територій та об'єктів природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів внаслідок збройної агресії Російської Федерації
	3) відновлення та розширення існуючих і створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів	Міндовкілля	2022-2027	кількість відновлених/створених/розширених територій та об'єктів природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів
	4) визначення шкоди та збитків завданих територіям та об'єктам природно-заповідного фонду приморських областей	Міндовкілля Держекоінспекція Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2023	кількість пошкоджених/знищених територій та об'єктів природно-заповідного фонду приморських областей
	5) відновлення та розширення існуючих і	Міндовкілля Донецька, Запорізька,	2022-2027	кількість відновлених/створених/розширених

	створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду приморських областей	Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації		території та об'єкти природно-заповідного фонду приморських областей
20. Створення на базі природних і біосферних заповідників, національних природних парків, інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду центрів з відтворення рідкісних видів рослин і тварин та видів, занесених до Червоної книги України	1) створення центрів з відтворення рідкісних видів рослин і тварин та видів, занесених до Червоної книги України	Міндовкілля	2022-2027	кількість створених центрів з відтворення рідкісних видів рослин і тварин та видів, занесених до Червоної книги України
21. Проведення реінтродукції рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин і тварин	1) проведення реінтродукції рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин і тварин	Міндовкілля НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2024-2027	кількість реінтродованих видів рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення
22. Розроблення та здійснення заходів, спрямованих на захист водоплавних птахів, місць їх оселення та гніздування	1) розроблення планів дій щодо збереження популяцій птахів водно-болотного комплексу та середовища їх існування	Міндовкілля	2023-2027	наказ Міндовкілля про затвердження плану дій щодо збереження популяції птахів водно-болотного комплексу та середовища їх існування

23. Здійснення заходів із запобігання появі нових видів рослин і тварин, небезпечних для місцевих флори та фауни	1) розроблення переліку інвазійних чужорідних видів	Міндовкілля Держекоінспекція Держрибагентство Держлісагентство Держпродспоживслужба МОЗ МОН НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2023-2025	перелік інвазивних чужорідних видів
	2) розроблення критеріїв визначення чужорідних видів рослин і тварин, небезпечних для місцевих видів флори та фауни	Міндовкілля Держекоінспекція Держрибагентство Держлісагентство Держпродспоживслужба МОЗ МОН НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2023-2025	критерії визначення інвазивних чужорідних видів
	3) розроблення науково практичних рекомендацій щодо проведення заходів з моніторингу та контролю, шляхів проникнення і поширення інвазивних чужорідних видів та поводження з цими видами	Міндовкілля Держекоінспекція Держрибагентство Держлісагентство Держпродспоживслужба МОЗ МОН НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2024-2025	науково практичні рекомендації щодо проведення заходів з моніторингу та контролю, шляхів проникнення і поширення інвазивних чужорідних видів та поводження з цими видами
	4) проведення заходів з моніторингу та контролю,	Міндовкілля Держекоінспекція	2026-2027	кількість проведених заходів з моніторингу та

	шляхів проникнення і поширення інвазивних чужорідних видів	Держрибагентство Держлісагентство Держпродспоживслужба МОЗ МОН НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)		контролю, шляхів проникнення і поширення інвазивних чужорідних видів
24. Здійснення заходів із відтворення видів морських рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, в акваторіях Азовського та Чорного морів	1) створення умов для відтворення видів морських рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, в акваторіях Азовського та Чорного морів	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість проведених заходів із відтворення видів морських рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, в акваторіях Азовського та Чорного морів
25. Збереження морських ссавців у межах внутрішніх морських вод та територіального моря	1) виконання заходів зі зменшення випадкової загибелі морських ссавців у знаряддях рибальства	Держрибагентство Міндовкілля Держекоінспекція Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість проведених заходів щодо зменшення випадкової загибелі морських ссавців у знаряддях рибальства та відсоток зменшення випадкової загибелі морських ссавців у знаряддях рибальства
	2) запобігання браконьєрському промислу, навмисному вбивству та відлову живих морських ссавців з метою утримання у	Держекоінспекція; Держрибагентство; Міндовкілля; Держприкордонслужба (за згодою) Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська,	2022-2027	кількість проведених заходів державного нагляду та контролю щодо запобігання браконьєрському промислу, навмисному

	неволі	Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації		вбивству та відлову живих морських ссавців з метою утримання у неволі
	3) оцінка та експертиза окремих заходів господарської діяльності, які можуть створювати загрозу для морських ссавців в окремих акваторіях	Держекоінспекція Держрибагентство Міндовкілля НАН України (за згодою) НААН України (за згодою) Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість проведених експертиз та оцінок заходів господарської діяльності які можуть створювати загрозу для морських ссавців в окремих акваторіях
	4) створення системи оповіщення про загибель морських ссавців та загрозові обставини для них, порятунк морських ссавців у загрозових для них обставинах	Міндовкілля; Держрибагентство НАН України (за згодою) НААН України (за згодою) Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	система оповіщення про загибель морських ссавців та загрозові обставини для них та кількість проведених заходів для порятунку морських ссавців, які перебували у загрозових для них обставинах
	5) проведення інформаційно-просвітницьких заходів та забезпечення поширення	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька,	2022-2027	кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів для населення, яке

	суспільно важливої інформації, (матеріалів, контенту тощо) щодо збереження морських ссавців у межах внутрішніх морських вод та територіального моря	Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації		проживає у прибережній захисній смузі, та періодичність поширення в засобах масової інформації матеріалів (контенту) щодо збереження морських ссавців у межах внутрішніх морських вод та територіального моря
Збалансоване використання та відтворення водних біоресурсів і розвитку марікультури, відродження популяції особливо цінних промислових видів риб				
26. Удосконалення законодавства з питань управління, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів в Азовському та Чорному морях, які мають господарське значення	1) Підготовка та подання на розгляд Кабінету Міністрів України нормативно-правових актів щодо управління, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів в Азовському та Чорному морях, які мають господарське значення	Держрибагентство Мінагрополітики Міндовкілля	2023-2027	подано Кабінетові Міністрів України відповідні нормативно-правові акти
27. Створення кадастрів популяцій морських видів рослин і тварин, що мають господарське значення, та визначення їх ресурсного потенціалу, як складової державних кадастрів рослинного та	1) заходи щодо визначення установи (організації) на базі якої буде створено центр моніторингу і кадастру водних біоресурсів (популяцій морських видів рослин і тварин)	Держрибагентство Мінагрополітики Міндовкілля НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2022-2023	визначено установу на базі якої створено центр моніторингу і кадастру водних біоресурсів

тваринного світу	2) заходи зі створення центру моніторингу і кадастру водних біоресурсів (популяцій морських видів рослин і тварин)	Держрибагентство Мінагрополітики Міндовкілля НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2023-2024	створено центр моніторингу і кадастру водних біоресурсів
	3) організація ведення кадастру водних біоресурсів (популяцій морських видів рослин і тварин)	Держрибагентство Мінагрополітики Міндовкілля НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2025-2027	ведення кадастру популяцій морських видів водних біоресурсів
	28. Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, пов'язаних із відтворенням та збагаченням водних біоресурсів Азовського та Чорного морів, впровадження відповідних екологічно безпечних технологій	1) забезпечення проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо екологічно безпечних технологій пов'язаних із відтворенням та збагаченням водних біоресурсів Азовського та Чорного морів	Мінагрополітики Міндовкілля МОН Держрибагентство НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2022-2027
	2) проведення державного моніторингу запасів водних	Мінагрополітики	2022-2027	визначення сучасного стану, організації і здійснення заходів щодо

	біоресурсів та стану рибогосподарських водних об'єктів загальнодержавного значення			охорони водних біоресурсів Азовського та Чорного морів, їх раціонального використання та відтворення
	3) впровадження прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо екологічно безпечних технологій з відтворення та збагачення водних біоресурсів Азовського та Чорного морів	Мінагрополітики Міндовкілля МОН Держрибагентство НАН України (за згодою) НААН України (за згодою)	2022-2027	кількість впроваджених прикладних наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок щодо екологічно безпечних технологій з відтворення та збагачення водних біоресурсів Азовського та Чорного морів
29. Будівництво та модернізація рибовідтворювальних комплексів, державна підтримка розведення промислових видів риб	1) створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для державної підтримки рибовідтворювальних комплексів	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2023	подано Кабінетові Міністрів України відповідні нормативно-правові акти
	2) будівництво та модернізація суден флоту рибної промисловості, підприємств рибного господарства та рибницьких заводів (риборозплідників) з	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2007	кількість розпочатих, що реалізуються або завершених об'єктів з нового будівництва та/або реконструкції/модернізації рибовідтворювальних

	вирощування цінних видів риби для зариблення рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) загальнодержавного значення			комплексів на водних об'єктах загальнодержавного значення
	3) надання в оренду водних об'єктів (їх частин) загальнодержавного значення з низькою рибопродуктивністю суб'єктам господарювання, які займаються вирощуванням водних біоресурсів	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2027	кількість суб'єктів господарювання, що займаються вирощуванням водних біоресурсів, яким надано в оренду водні об'єкти (їх частини) загальнодержавного значення
	4) визнання суб'єктів рибогосподарського комплексу, діяльність яких пов'язана з промисловим виловом водних біоресурсів на водних об'єктах загальнодержавного значення, розведенням, вирощуванням та переробкою власної продукції,	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2024	кількість суб'єктів рибогосподарського комплексу, діяльність яких пов'язана з промисловим виловом водних біоресурсів на водних об'єктах загальнодержавного значення, розведенням, вирощуванням та переробкою власної продукції, визнано

	товаровиробниками сільськогосподарської продукції			товаровиробниками сільськогосподарської продукції
30. Визначення екологічно безпечних та економічно доцільних просторових зон розведення об'єктів марикультури, а також місць для розвитку марикультури, створення рибницьких господарств	1) забезпечення проведення досліджень щодо екологічно- безпечних та економічно доцільних просторових зон для розведення об'єктів марикультури	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2027	перелік екологічно- безпечних та економічно доцільних просторових зон для розведення об'єктів марикультури
	2) забезпечення визначення місць для розвитку марикультури та створення рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2027	перелік місць для розвитку марикультури та створення рибницьких господарств
	3) створення рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2027	кількість розпочатих, що реалізуються або завершених об'єктів з нового будівництва та/або реконструкції/ рибницьких господарств для розведення та вирощування морських водних живих ресурсів у спеціально створених штучних умовах або визначених для цього рибогосподарських водних об'єктах загальнодержавного

				значення
31. Забезпечення населення, яке проживає у прибережній захисній смузі, інформацією про технології та економічні переваги діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств	1) забезпечення поширення в інформаційному просторі суспільно важливої інформації, (матеріалів, контенту тощо) про технології та економічні переваги діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	періодичність поширення в соціальних мережах та засобах масової інформації матеріалів (контенту) про технологічні та економічні переваги діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств
	2) проведення інформаційно-просвітницьких заходів щодо діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів для населення, яке проживає у прибережній захисній смузі, щодо діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств
32. Розроблення та впровадження регіональних міжгалузевих програм будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів	1) розроблення, затвердження і реалізація регіональних міжгалузевих програм будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість розроблених та затверджених регіональних міжгалузевих програм рибного господарства

	2) включення заходів щодо будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів до регіональних міжгалузевих програм	Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2027	кількість заходів, що увійшли до регіональних міжгалузевих програм з будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів
33. Здійснення заходів, спрямованих на поліпшення стану нерестовищ, місць нагулу молоді риб та збільшення кормових ресурсів, охорону шляхів міграції риб, збагачення водних біоресурсів та забезпечення їх невиснажливого використання	1) забезпечення виконання заходів щодо збереження сприятливих умов для існування, відтворення, міграції та зимівлі водних біоресурсів, а також недоторканність ділянок, що становлять особливу цінність для охорони і відтворення водних біоресурсів	Мінагрополітики Держрибагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022-2023	кількість врахованих заходів із збереження сприятливих умов для існування, відтворення, міграції та зимівлі водних біоресурсів, а також недоторканність ділянок, що становлять особливу цінність для охорони і відтворення водних біоресурсів, при розміщенні, проектуванні, будівництві, реконструкції, технічному переоснащенні та введенні в експлуатацію підприємств, споруд, інших об'єктів, при проведенні різних робіт на землях водного фонду
	2) забезпечення	Мінагрополітики	2022-2027	кількість виконаних

	<p>виконання заходів щодо охорони водних біоресурсів та рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) під час розвідки та видобування корисних копалин, користування надрами континентального шельфу, створення на ньому штучних островів, установок та інших споруд</p>	<p>Держрибагентство Держгеонадра</p>		<p>заходів щодо охорони водних біоресурсів та рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) під час розвідки та видобування корисних копалин, користування надрами континентального шельфу, створення на ньому штучних островів, установок та інших споруд</p>
	<p>3) здійснення заходів для відтворення осетрових та інших видів водних біоресурсів шляхом обмеження кількості знарядь лову, плавзасобів, а також потужності плавзасобів, заборони застосування певних видів знарядь лову та припинення їх спеціального використання з урахуванням положень міжнародних договорів України в Азово-Чорноморському басейні</p>	<p>Мінагрополітики Держрибагентство</p>	<p>2022-2027</p>	<p>кількість запроваджених заходів для відтворення водних біоресурсів шляхом обмеження кількості знарядь лову, плавзасобів, а також потужності плавзасобів, заборони застосування певних видів знарядь лову та припинення їх спеціального використання з урахуванням положень міжнародних договорів України в Азово-Чорноморському басейні</p>

	4) здійснення заходів щодо збереження водних біоресурсів та забезпечення їх раціонального використання	Держрибагентство НААН України (за згодою)	2022-2027	кількість обмежень щодо промислового навантаження під час використання водних біоресурсів встановлених користувачам водних біоресурсів
	5) здійснення Державного нагляду (контролю) у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів у виключній (морській) економічній зоні України, територіальному морі	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2027	кількість планових та позапланових перевірок державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у галузі охорони, використання та відтворення водних біоресурсів у виключній (морській) економічній зоні України, територіальному морі
34. Створення в басейні Азовського та Чорного морів сучасних експериментально-показових багатофункціональних, повносистемних рибницьких господарств	1) створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для будівництва експериментальних, багатофункціональних, повносистемних рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2022	подано Кабінетові Міністрів України відповідні нормативно-правові акти
	2) забезпечення оновлення рибопромислового флоту	Мінагрополітики Держрибагентство	2022-2025	кількість рибальських підприємств Азово-Чорноморського басейну

	рибальських підприємств Азово-Чорноморського басейну шляхом будівництва спеціалізованих багатофункціональних промислових суден для випуску свіжомороженої, охолодженої, солоної та інших видів рибпродукції			на яких розпочато (реалізується) або завершено нове будівництво та/або реконструкція/ модернізація спеціалізованих багатофункціональних промислових суден для випуску свіжомороженої, охолодженої, солоної та інших видів рибпродукції
	3) будівництво, реконструкція, відновлення або модернізація рибницьких господарств	Мінагрополітики Держрибагентство Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська обласні, та Донецька, Запорізька, Миколаївська, Одеська, Херсонська міські держадміністрації	2023-2027	кількість розпочатих, що реалізуються або завершених об'єктів з нового будівництва, відновлення та/або реконструкції/ модернізації експериментальних, багатофункціональних рибницьких господарств

ЗВЕДЕНІ ВИТРАТИ
виконання завдань ПЛАНУ дій для досягнення та підтримання «доброго»
екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років

Група заходів	Витрати по рокам (млн гривень)						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2022-2027
Некапіталомісткі заходи, усього	57,941	47,040	36,040	35,840	24,140	15,300	216,301
Капіталомісткі заходи, усього	77045,579	76565,250	57708,500	160,000	130,000	80,000	211363,949
у тому числі:							
Одеська область	10,000	-	11,000	11,000	11,000	6,000	49,000
Миколаївська область	253,890	301,950	195,000	2,500	1,000	1,000	755,340
Херсонська область	76769,900	76263,300	57500,000	-	-	-	210533,220
Запорізька область	11,789	-	2,500	2,500	1,000	1,000	26,389

**Фінансово-економічне обґрунтування
виконання завдань ПЛАНУ дій для досягнення та підтримання «доброго»
екологічного стану Азовського і Чорного морів на період 2022-2027 років**

Найменування завдання	Найменування заходу	Головний розпорядник бюджетних коштів	Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші)	Бюджетна програма (назва, КПКВК або ТПКВКМБ, напрями використання бюджетних коштів, КЕКВ))	Орієнтовний обсяг фінансування, млн гривень	У тому числі за роками					
						2022	2023	2024	2025	2026	2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми											
1.1 зменшення негативного впливу стоку річок на морські екосистеми	1.1.1 Оцінка масштабів впливу стоків річок та реакцій біоценозів Чорного та Азовського морів	УкрНЦЕМ ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,8		0,8				
	1.1.2 Роль водних мас р. Дунай у транскордонному перенесенні забруднюючих речовин у Чорне море	УкрНЦЕМ ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	1,6		0,8	0,8			
	1.1.3 Використання геоінформаційних технологій та даних дистанційного зондування для оцінки реакцій угруповань фітопланктону і зообентосу на процеси евтрофування	ІМБ НАНУ	Держбюджет	КЕКВ 2281	1,0				1,0		
	1.1.4. Будівництво самопливного каналізаційного колектору діаметром 600 мм від	Новокаховський міськвиконком КП "Міський водоканал"	Держ бюджет		12297,0			12297,0			

	перехрестя вул. Дружби - вул. Маяковського по вул. М Букіна м. Нова Каховка Херсонської області		Місцевий бюджет		1366,30		1366,3				
--	---	--	-----------------	--	---------	--	--------	--	--	--	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1.1.5.Будівництво очисних споруд в смт Горностаївка Херсонської області	Горностаївська селищна об'єднана територіальна громада	Держ бюджет	8340	4500,0		2250,0	2250,0			
			Місцевий бюджет		500,0		250,0	250,0			
	1.1.6 Реконструкція очисних споруд м. Берислав, Херсонської області	Бериславська міська рада	держбюджет	8340	7650,0	3060,0	4590,0				
			Місцевий бюджет		850,0	340,0	510,0				
	1.1.7 Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок.Розчищення, днопоглиблення і регулювання р. Молочна в межах Мелітопольського району Запорізькій області довжиною 106 км (в тому числі проектні роботи).		Обласний бюджет		2,366	2,366					
	1.1.8 Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Обіточна.в межах Приморської міської громади Запорізькій області довжиною 46 км. (в тому числі проектні роботи)		Обласний бюджет		1,257	1,257					
			Місцеві бюджети		1,257	1,257					

	1.1.9 Виготовлення паспорту р. Молочна		Обласний бюджет		1,643	1,643					
			Місцеві бюджети		5,266	5,266					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.2 Запровадження моніторингу сірководневої зони Чорного моря	1.2.1 Визначення районів з підвищеним рівнем сірководневої зони в глибоководній частині Чорного моря в умовах кліматичних змін та ослаблення зимової конвекції вод в роки з підвищеною температурою холодного періоду.	Міндовкілля	Держ бюджет (у рамках програми Державного екологічного моніторингу морів України)		36,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
1.3 Здійснення інвентаризації скидів господарсько-побутових стічних вод у межах прибережної захисної смуги та визначення найбільш небезпечних забруднювачів з подальшим розробленням та затвердженням переліку заходів, які мають бути включені до планів управління річковими басейнами, планів інтегрованого управління прибережними територіями Азовського та	1.3.1 розроблення природоохоронного атласу Чорного та Азовського морів із визначенням фізико- та біохімічних, геологічних, гідрологічних, промислових, токсико-хімічних, біологічних та інших властивостей та особливостей морів та прибережних зон Чорноморсько-Азовського басейнів Захід	ІРЕЕД НАНУ (Відповідальний координатор)	Держ бюджет		1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	

Чорного морів або планів дій для досягнення та підтримання “доброго” екологічного стану Азовського та Чорного морів та спрямовуватися на зменшення обсягів і запобігання надходженню забруднюючих речовин, зокрема досягнення адміністративними засобами та важелями економічного впливу відповідності установленим нормативам і стандартам ступеня очищення міських стічних вод та зворотних вод промислових та сільськогосподарських суб’єктів господарювання	1.3.2. Вдосконалення форм статистичної звітності для інвентаризації скидів господарсько-побутових стічних вод у межах прибережної захисної смуги та визначення найбільш небезпечних забруднювачів	Державна служба статистики України ІРЕЕД НАНУ (наукове супроводження)	Держбюджет									
			Місцеві бюджети									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
	1.3.3. Обґрунтування економіко-екологічних показників, що підлягають статистичній звітності для інвентаризації скидів господарсько-побутових стічних вод у межах прибережної захисної смуги та визначення найбільш небезпечних забруднювачів	Державна служба статистики України ІРЕЕД НАНУ (наукове супроводження)	Держ бюджет										
			Місцеві бюджети										
			Інші джерела фінансування										

	<p>1.3.4. План інтегрованого управління прибережними територіями із визначенням нормативів впливу рекреаційного використання прибережних територій на здоров'я населення, а саме за показниками стану рекреаційних вод: Рекреаційні води (рекреаційні водні ресурси) - це природні або штучні водоймища, такі як моря, океани, озера, річки, ставки, лимани, лагуни та водосховища, які використовуються для громадського чи приватного відпочинку та рекреації. Оцінка стану рекреаційних вод включає нормативи за двома напрямками: Здоров'я людини. Нормативи патогенів і хімічних забруднювачів, визначають, чи можуть люди насолоджуватися рекреаційними заходами без ризику для здоров'я. Джерела включають зливові води та осадки, прямі скиди з промислових об'єктів та систем очищення стічних вод, атмосферні осадження (наприклад, кислотні дощі) та самі рекреаційні заходи (наприклад, вихлопи підвісних моторів та скидання за борт санітарних відходів). Екологічні системи. Нормативи екологічних систем, які підтримують рекреацію (хімічні та біологічні забруднення, а також інші стресори).</p>		Держ бюджет								
			Місцеві бюджети								
			Інші джерела фінансування								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1.3.5. Розробка та реалізація Національного плану дій для Чорного моря щодо морського сміття.	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет		2,0	0,5	0,5	0,5	0,3	0,2	43

	1.3.6 Інвентаризації стічних вод в межах прибережних захисних смуг північно-західної частини моря та Причорноморських лиманів, створення інтерактивної карти –схеми, за видами, об'ємами та видами забруднювачів. Розробка заходів щодо спрямованих на зменшення обсягів і запобігання надходженню забруднюючих речовин в морські та лиманні акваторії.	Міндовкілля	Держ бюджет		3,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
1.4 Започаткування і завершення будівництва міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів, діяльність яких суттєво впливає на екологічний стан морів, а також впровадження сучасних методів оброблення (перероблення) та утилізації відходів, що утворюються на очисних спорудах	1.4.1.Реконструкція діючих очисних споруд м.Миколаїва (пр-т Богоявленський, 600)	Міське комунальне підприємство "Миколаїв-водоканал"	Місцевий бюджет	КЕКВ 3142	25,61	8,00	17,61				
			Інші джерела фінансування		102,43	31,99	70,44				
	1.4.2.Реконструкція глибоководного випуску від очисних споруд каналізації м. Миколаїв Д-122мм довжиною 520п/м	Міське комунальне підприємство "Миколаїв-водоканал"	Держ бюджет	КЕКВ 3142	34,24	17,12	17,12				
			Місцевий бюджет		8,56	4,28	4,28				
	1.4.3Реконструкція очисних споруд каналізації смт Лазурне Скадовського району Херсонської області	Лазурненська селищна рада	Держ бюджет	8340	168963,6	68963,6	50000,0	50000,0			
	1.4.4 Реконструкція комплексу міських очисних споруд по очистці стічних каналізаційних вод КП «Очисні споруди» в м. Скадовську	Скадовська міська рада	Держ бюджет	8340	11406,3	3406,30	4000,0	4000,0			
			Місцеві бюджети		3000,0	1000,0	1000,0	1000,0			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

1.5 Розроблення та реалізація окремих місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, спрямованих на запобігання забрудненню моря найбільш екологічно небезпечними регіонами, зокрема мм Маріуполем, Миколаєвом, Одесою, Бердянськом, Запоріжжям, Херсоном, включаючи оптимізацію рекреаційного використання прибережних територій	1.5.1 Формування реєстру об'єктів благоустрою приморських зон міських територій із визначенням та узгодженням мережі утилізації відходів з цих об'єктів (доповнення інформаційної системи градобудівного кадастру міста даними природоохоронних заходів (назви утилізаційних систем) для нових об'єктів будівництва)	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет		0,45	0,15	0,15	0,15							
	1.5.2. Розробка проєкту та прийняття Закону України «Про фонд рекреаційних земель» для узгодженості у визначеності та економічній цінності рекреаційних територій.	Центральні органи виконавчої влади ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет												
			Місцеві бюджети												
			Інші джерела фінансування												
	1.5.3. Розробка проєкту та прийняття Закону України «Про пляжні території» для закріплення правового статусу та визначення економічної цінності пляжних територій.	Центральні органи виконавчої влади ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет												
			Місцеві бюджети												
			Інші джерела фінансування												
	1.5.4. Здійснення паспортизації суб'єктів господарювання, що використовують рекреаційні прибережні території в своїй діяльності.	Органи управління: Маріуполя, Миколаєва, Одеси, Бердянська, Запоріжжя, Херсона ІРЕЕД НАНУ (наукове супроводження)	Держ бюджет												
			Місцеві бюджети												
			Інші джерела фінансування												
	1.5.5. Сертифікація пляжних територій згідно міжнародних стандартів («блакитний прапор») із подальшою їх цифровізацією.		Держ бюджет												
			Місцеві бюджети												
			Інші джерела фінансування												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	1.5.6 Оцінка джерел та масштабів забруднення морських вод мікросміттям (мікропластиком) в пелагіалі та нейсталі та ступінь його накопичення в живих організмах	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,9		0,5	0,4			
	1.5.7 Розробки протоколу з моніторингу морського сміття для басейну Чорного моря	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,5		0,5				
1.6 Розроблення та затвердження у порядку, встановленому законодавством, нормативно-правових актів, спрямованих на імплементацію Директиви Ради 91/676/ЄЕС від 12 грудня 1991 р. щодо захисту вод від забруднення, спричиненого нітратами із сільськогосподарських джерел, здійснення на їх основі оцінки впливу дифузних джерел на якість морської води та започаткування регулювання з метою зменшення обсягів надходжень забруднюючих речовин з дифузних джерел	1.6.1 Розробка «Методики визначення зон поверхневих вод річкових басейнів, вразливих до нітратних сполук»		Держ бюджет Місцеві бюджети		0,5	0,25	0,25				
	1.6.2. Розробка Програми нітратного моніторингу вразливих зон поверхневих вод річкових басейнів.	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,5	0,25	0,25				
	1.6.3 Аналіз та інформування стейкхолдерів агросектору щодо кращих сільськогосподарських практик стримування нітратного забруднення	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,75	0,25	0,25	0,25			
	1.6.4 Розробка та наукове супроводження Національного Плану дій по стримуванню нітратного забруднення	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		2,0	0,3	0,3	0,5	0,5	0,2	0,2
1.7 Упорядкування існуючого водовідведення дощових вод з територій населених пунктів, розташованих у прибереж-			Держ бюджет								

ній захисній смузі морів, створення системи спостережень за дходженням до акваторій Азовського та Чорного морів абруднюючих речовин із забудованих земель, а також внаслідок військової діяльності, розроблення заходів, спрямованих на запобігання забрудненню морських вод колекторно-дренажним стоком			Місцеві бюджети								
			Інші джерела фінансування								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.8 Встановлення і винесення в натуру меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів та забезпечення упорядкування прибережної захисної смуги морів	1.8.1 розробка методики та алгоритму проведення моніторингу екологічного стану лиманів, озер та річок, які формують водозабірний басейн Чорного та Азовського морів	ІРЕЕД НАНУ	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,15	0,15					
	1.8.2. Будівництво комплексу берего-укріплюючих споруд для поліпшення стану морської акваторії та благоустрою узбережжя с.Коблеве	Миколаївська облдержадміністрація	Держ бюджет Місцевий бюджет	КЕКВ 3122	577,5	192,5	192,5	192,5			
1.9 Проведення інвентаризації джерел забруднення атмосферного повітря та оцінка обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел у морі та в прибережній захисній смузі	1.9.1 розроблення інтерактивної карти морського басейну Чорного та Азовського морів у режимі реального часу, синхронізованої до інформаційно -аналітичної системи їх моніторингу, із відокремленням найбільш критичних груп показників та найбільш вразливих зон	ІРЕЕД НАНУ (концепція формування інтерактивної карти)	Держ бюджет Місцеві бюджети		1,2	0,24	0,24	0,24	0,24	0,24	
1.10 Забезпечення контролю за забрудненням і засміченням моря із суден, запобігання розповсюдженню морських інвазійних	1.10.1 організація екосистемного моніторингу біорізноманіття вод Чорноморського та Азовського басейнів, розробка регіональної стратегії управління	Державні органи влади (АМПУ, обласні) ІРЕЕД НАНУ (ініціативна участь)	Держ бюджет		0,8	0,2	0,2	0,2	0,2		

чужорідних видів з баластними водами	баластними водами та організація науково-практичних досліджень щодо проблем впливу баластних вод на морські екосистеми										
	1.10.2 Розробка протоколу верифікації даних для забезпечення контролю показника D2C1 РДМС (рівень інтродукції нових чужорідних видів)	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,2	0,2					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.11 Запобігання потраплянню у море небезпечних речовин шляхом створення споруд, де здійснюється перевантаження та зберігання нафтопродуктів, хімічних речовин, а також запровадження системи контролю за переміщенням небезпечних речовин у межах морських кордонів України	1.11.1 формування Морського профілю України із включенням його даних до системи співробітництва в межах Міжнародної морської організації із можливістю організації технічного допомоги та авторизованого доступу до баз даних	ІРЕЕД НАНУ	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,75	0,25	0,25	0,25			
1.12 Здійснення наукових розробок та пілотних досліджень із впровадження біологічних методів очищення акваторій морських портів від нафтопродуктів	1.12.1 формування матриці заходів щодо здійснення систематичного незалежного моніторингу концентрацій забруднювачів атмосфери у прибережних зонах та над акваторіями морських портів із доступом до результатів обстеження через інформаційно-аналітичну інтерактивну систему	ІРЕЕД НАНУ	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,3	0,1	0,1	0,1			
	1.12.2 Розробка концепції використання біопозитивних конструкцій спрямованих на досягнення Доброго екологічного стану в прибережних акваторіях Чорного та Азовського морів	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,8	0,8					
	1.12.3 Розробка проекту будівництва біопозитивних конструкцій в прибережних акваторіях Чорного та Азовського морів	Державні органи влади Департаменти екології та природних ресурсів Одеської ОДА	Держ бюджет	КЕКВ 2281	1,2		1,2				

	1.12.4 Будівництво мережі біопозитивних конструкцій в прибережних акваторіях Чорного та Азовського морів	Державні органи влади Департаменти екології та природних ресурсів Одеської ОДА	Держ бюджет Місцеві бюджети	КЕКВ 3122	4,0			1,0	1,0	1,0	1,0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.13 Удосконалення підходів до поводження з відходами, що утворюються у прибережній захисній смузі морів, впровадження технологій відходів на судах, транспортних засобах у портах	1.13.1 Розроблення Регіонального плану управління відходами у Миколаївській області 2030 року включно (у тому числі проведення стратегічної екологічної оцінки)	Миколаївська облдержадміністрація	Місцевий бюджет	КПКВК МБ 2818340, КЕКВ 2281	1,0	1,0					
1.14 Створення інформаційної системи прогнозування переміщення по поверхні моря нафтопродуктів та здійснення інших заходів	1.14.1 створення інформаційно-аналітичної системи моніторингу стану морського середовища (за відповідними групами забруднювачів) у режимі реального часу із зберіганням, накопиченням та обміном баз даних показників забруднення морів, та можливістю доступу до них громадськості, представників органів влади, науковців, фахівців, інших стейкхолдерів	ІРЕЕД НАНУ	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,75	0,25	0,25	0,25			
	1.14.2 Удосконалення програмного забезпечення з моделювання розливу та розповсюдження нафти в морі на основі чисельної моделі GNOME, (версія 1.3.6) та в режимі реального часу подання результатів розрахунків в гіс-форматі на виділеному сайті в інтернеті	Міндовкілля	Держ бюджет		3,5	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.15 Здійснення заходів для визначення шляхів використання відходів, що утворилися внаслідок розчистки дна водойм, та зменшення замулення дна і забруднення морів, що, зокрема, спричиняється внаслідок проведення днопоглиблювальних робіт, визначення місць розміщення таких відходів під час виконання днопоглиблювальних, будівельних і берегоукріплювальних робіт.	1.15.1 Здійснення екологічного моніторингу місць дампінгу ґрунтів днопоглиблення в Чорному та Азовському морях.	Міндовкілля	Держ бюджет (У рамках програми Державного екологічного моніторингу морів України)		12,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Разом за завданням 1											
					211370,98	77050,17	76580,99	57706,34	12,44	10,84	10,20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2. Збереження та відтворення біологічного різноманіття, природних ландшафтів прибережної захисної смуги і місць існування біологічних видів											
2.1 Розроблення окремих режимів природокористування у межах територій (акваторій), віднесених до водно-болотних угідь міжнародного значення	2.1.1. Оновлення паспортів водно-болотних угідь «Затока Білосарайська та коса Білосарайська» і «Затока Крива та коса Крива»	Міндовкілля України	Державний бюджет	2401270	0,054	0,054					
2.2 Підготовка науково обґрунтованих рекомендацій щодо відтворення реліктових видів флори та фауни Азовського та Чорного морів	2.2.1 Підготовка концепції комплексних робіт з відтворення реліктових видів флори та фауни Чорного та Азовського морів	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,5		0,5				
	2.2.2 Підготовка науково-біологічного обґрунтування відтворення ендемічних реліктових видів водних безхребетних в Чорному морі	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	4,0			1,0	1,0	1,0	1,0
2.3 Розширення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, спрямованих на визначення основних закономірностей функціонування морських і прибережних екосистем та запобігання негативній дії чинників, що впливають на них, з метою збереження біо- та ландшафтного різноманіття Азовського та Чорного морів, філофорного поля Зернова та інших територій і об'єктів природно-заповідного фонду	2.3.1 Здійснення екологічного моніторингу заказників малого і великого філофорного поля Зернова, визначення біомаси та стану і різноманіття донних біоценозів та розповсюдження філофори в межах заказника		Держ бюджет (У рамках програми Державного екологічного моніторингу морів України)		26,0	6,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	2.3.2 Вдосконалення та коригування оціночних шкал індикаторів для екологічно ключових елементів (EQE) з цілю визначення категорій екологічного статусу класу (ESC) національних водних тіл за Дескриптором 1-	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	1,0				1,0		

Біологічне різноманіття.												
--------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	2.3.3 Розробка менеджмент планів на основі на основі басейнової оцінки і екосистемного підходу для стійкого управління прибережними морськими і лиманними екосистемами. Виконання пілотних проектів для ключових середо утворюючих лиманних екосистем Північного Причорномор'я та Приазов'я.	Державні органи влади	Держ бюджет	КЕКВ 2281	3,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	2.3.4 Картування чорноморських оселищ та створення детальної карти донних угруповань Чорного та Азовського морів	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	4,0				2,0	2,0	
2.4 Здійснення заходів, спрямованих на створення Азово-Чорноморського природного (екологічного) коридору, забезпечення подальшого збільшення площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також їх упорядкування	2.4.1 Розширення мережі морських охоронюваних територій та підготовка Проектів розширення існуючих чи створення нових територій ПЗФ	Міндовкілля Департаменти екології та природних ресурсів Одеської ОДА	Держ бюджет	КЕКВ 2281	1,0			0,5	0,5		
	2.4.2 Розроблення документації із землеустрою для територій ПЗФ та акваторії НПП «Меотида», які розташовані у водоохоронній зоні моря, загальною площею 8337,8804 га	Міндовкілля України	Державний бюджет	2401270	21,0	21,0					
2.5 Утворення двох біологічних станцій (в акваторії Чорного та Азовського морів) з метою збереження та відтворення	2.5.1 Створення та оснащення біологічної станції в селищі Кирилівка Мелітопольського району для моніторингу	Департаменти екології та природних ресурсів Запорізької ОДА	Держ бюджет	КЕКВ 3122	7,0			2,5	2,5	1,0	1,0

рідкісних видів рослин і тварин та видів, занесених до Червоної книги України	Азовського моря										
	2.5.2. Створення та оснащення біологічної станції в с. Покровське Очаківського району для моніторингу Чорного моря	Департаменти екології та природних ресурсів Миколаївської ОДА	Держ бюджет	КЕКВ 3122	7,0			2,5	2,5	1,0	1,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2.6 Створення на базі природних і біосферних заповідників, національних природних парків, інших територій та об'єктів природно-заповідного фонду центрів з відтворення рідкісних видів рослин і тварин та видів, занесених до Червоної книги України	2.6.1 Створення центру з відтворення рідкісних видів гідробіонтів занесених до Червоної книги в межах РЛП Тилігульський	Департаменти екології та природних ресурсів Миколаївської ОДА	Держ бюджет	КЕКВ 3122	6,0				3,0	3,0	
2.7 Проведення реінтродукції рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин і тварин	Захід 1		Держ бюджет								
			Місцеві бюджети								
			Інші джерела фінансування								
2.8 Розроблення та здійснення заходів, спрямованих на захист водоплавних птахів, місць їх оселення та гніздування переважно шляхом створення територій, що перебувають під особливою охороною	2.8.1 Розроблення та впровадження заходів зі збереження місць гніздування рідкісних та зникаючих видів птахів	Миколаївська облдержадміністрація	Місцевий бюджет	КПКВК МБ 2818340, КЕКВ 2281	0,3	0,15	0,15				
2.9 Здійснення заходів із запобігання появі нових видів рослин і тварин, небезпечних для місцевих флори та фауни	2.9.1 Розробка системи контролю поширення та раннього попередження появи інвазійних чужорідних видів та патогенних	УкрНЦЕМ ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	4,0			2,0	2,0		

	мікроорганізмів											
	2.9.2 Розробка протоколу оцінки ризиків нових видів рослин і тварин, небезпечних для місцевих флори та фауни Чорного та Азовського морів	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	0,6		0,5	0,1				
	2.9.3 Організація робіт з підвищення кваліфікації наукових кадрів природоохоронних установ та виконавців моніторингу по ідентифікації небезпечних чужорідних видів	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	2,0	1,0	1,0					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2.10 Здійснення заходів із відтворення видів морських рослин і тварин, що перебувають під загрозою зникнення, в акваторіях Азовського та Чорного морів	Захід 1		Держ бюджет								
			Місцеві бюджети								
			Інші джерела фінансування								
2.11 Збереження морських ссавців у межах внутрішніх морських вод та територіального моря (включаючи створення центрів реабілітації)	2.11.1 Здійснення моніторингу чисельності та щільності морських ссавців у межах внутрішніх морських вод та територіального моря України, виявлення загинув тварин та можливих умов їх загибелі.	Міндовкілля	Держ бюджет (У рамках програми Державного екологічного моніторингу морів України)		24,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Разом за завданням 2					111,154	32,554	10,5	18,1	22	16,5	11,5

3. Збалансоване використання та відтворення водних біоресурсів і розвитку марикультури, відродження популяції особливо цінних промислових видів риб.

3.1 Удосконалення законодавства з питань управління, охорони, використання та відтворення водних біоресурсів в Азовському та Чорному морях			Держ бюджет								
			Місцеві бюджети								
			Інші джерела фінансування								
3.2 Створення кадастрів популяцій морських видів рослин і тварин, що мають господарське значення, та визначення їх ресурсного потенціалу	3.2.1 Розробка системи інституційних та управлінських заходів щодо попередження надмірного вилову рибних ресурсів, морепродуктів та нецільових видів	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		1,0	0,5	0,5				
	3.2.2 Розробка системи інституційних та управлінських заходів щодо регулювання інвазійних видів в екосистемах Чорного моря	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		2,0	0,5	0,5	0,5	0,5		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	3.2.3 Підготовка кадастру популяцій морських видів риб північно-західної частини Чорного моря, включаючи приморські лимани, які мають господарське значення, та визначити їхній сучасний ресурсний потенціал, та перспективи зміни стану популяції.	Держрибагентство	Держ бюджет		1,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
3.3 Проведення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, пов'язаних із відтворенням та збагаченням водних біоресурсів Азовського та Чорного морів, впровадження відповідних екологічно безпечних	3.3.1 Розробка економічних засад відтворення та управління водними живими ресурсами Азовського та Чорного морів, впровадження	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,5	0,25	0,25				
	3.3.2 Розробити і впровадити програму фундаментальних і	Держрибагентство	Держ бюджет Місцеві бюджети		5,5	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,5

технологій	прикладних наукових досліджень, спрямованих на розробку, удосконалення та впровадження в практику рибництва сучасних, екологічно безпечних біотехнологій відтворення морських риб, безхребетних і водоростей в північно-західному Причорномор'ї.										
	3.3.3 Вивчення умов розмноження і нагулу промислових видів риб Чорного моря	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	2,0			1,0	1,0		
	3.3.4 Оновлення обладнання для здійснення гідробіологічних та еколого-токсикологічних досліджень лабораторії гідробіологічних та еколого-токсикологічних досліджень Інституту рибного господарства та екології моря».		Держ бюджет		1,7						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3.4 Будівництво та модернізація рибовідтворювальних комплексів, державна підтримка розведення промислових видів риб	3.4.1 Розробити програму будівництва в північно-західному Причорномор'ї рибовідтворювальних комплексів, для розведення промислових видів риб за технологіями ПівденНІРО. Здійснення авторського контролю за ходом будівництва	Держрибагентство	Держ бюджет		3,5	1,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	3.4.2 Оновлення обладнання для здійснення генетичних досліджень та зберігання колекційних зразків генетичних матеріалів лабораторії генетичних досліджень		Держ бюджет		5,9						

	Інституту рибного господарства та екології моря».										
3.5 Визначення екологічно безпечних та економічно доцільних просторових зон розведення об'єктів марікультури, а також місць для розвитку марікультури, створення рибницьких господарств	3.5.1 Розробка економіко-екологічного забезпечення територіально-просторового планування об'єктів марікультури	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		0,5	0,25	0,25				
	3.5.2 Створення устрично-мідійних господарств повного циклу		Держ бюджет Місцеві бюджети		20,0	5,0	5,0	5,0	5,0		
	3.5.3 Створення підприємств по виробництву обладнання та витратних матеріалів, комбокормів для акваферм		Держ бюджет Місцеві бюджети		25,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
	3.5.4 Провести оцінку екологічного стану прибережних зон моря та Причорноморських лиманів, придатних для розміщення господарств аквакультури. Визначити місця придатні для перспективного розвитку марікультури і створення рибницьких господарств за державної підтримки.	Держрибагентство	Держ бюджет		5,5	1,5	1,5	1,0	0,5	0,5	0,5
	3.5.5 Розробка концепцій розвитку марікультури в Україні	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281	1,0				1,0		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3.6 Забезпечення населення, яке проживає у прибережній захисній смузі, інформацією про технології та економічні переваги діяльності рибовідтворювальних комплексів та рибницьких господарств	3.6.1 Проведення інформаційної кампанії щодо найкращих практик марікультури для місцевих стейкхолдерів	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		1,5	0,5	0,5	0,5			
	3.6.2 Залучити висококваліфікованих фахівців ОЦ ПівденНІРО до організації лекторської роботи з місцевим населенням щодо переваг	Держрибагентство	Держ бюджет		0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

	організації та роботи господарств марикольтури. Підготувати наочний та агітаційний матеріал.										
3.7 Розроблення та впровадження регіональних міжгалузевих програм будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів	3.7.1 Розробка Регіональної Програми підвищення потенціалу рибовідновлення	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		1,5	0,5	0,5	0,5			
	3.7.2 Наукове супроводження підвищення потенціалу рибовідновлення	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
	3.7.3 Підготувати регіональних міжгалузевих програм и будівництва та модернізації рибовідтворювальних комплексів.	Держрибагентство	Держ бюджет		1,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	
3.8 Здійснення заходів, спрямованих на поліпшення стану нерестовищ, місць нагулу молоді риб та збільшення кормових ресурсів, охорону шляхів міграції риб, збагачення водних біоресурсів та забезпечення їх невиснажливого використання	3.8.1 Розробка Програми економіко-екологічної реабілітації лиманів та устьових зон Чорного моря задля поліпшення стану нерестовищ, місць нагулу молоді риб та збільшення кормових ресурсів	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
	3.8.2 Інституційне та наукове забезпечення заходів заборони донного тралення з метою відновлення видової структури бентосних екосистем, збереження місцеіснування морських гідробіонтів		Держ бюджет								
	3.8.3 Підготовка біологічного обґрунтування створення штучних рифів як об'єктів для покращення розмноження та нагулу морських видів риб	ІМБ НАНУ	Держ бюджет	КЕКВ 2281		1,0			1,0		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

3.9 Створення в басейні Азовського та Чорного морів сучасних експериментально-показових багатофункціональних, повносистемних рибницьких господарств, що включатимуть всі можливі і прийнятні для України елементи і методи ведення науково-дослідної, природоохоронної, рибогосподарської та освітньо-виховної діяльності	3.9.1 Розробка інвестиційного портфелю створення органічних господарств марекультури та морських рибних ферм	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		2,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
	3.9.2 Наукове забезпечення розвитку інноваційного агро-парку органічної аквакультури в Одеській області та створення інноваційної екосистеми морської аквакультури	ІРЕЕД НАНУ (координатор)	Держ бюджет Місцеві бюджети		3,5	0,5	1,0	1,0	0,5	0,5	
	3.9.3 Адаптація і удосконалення вітчизняних та зарубіжних біотехнологій марикультури до умов північно-західного Причорномор'я. Розробити науково-біологічні обґрунтування створення сучасних експериментально-показових багатофункціональних, повносистемних рибницьких господарств	Держрибагентство	Держ бюджет		5,6	2,0	2,0	1,0	0,3	0,3	
Разом за завданням 3					98,1	20,8	20,8	20,1	17,4	9,8	1,6